

Vad gör jag om hästen får mugg?

Den årstid som råder nu frestar ofta på tålmodet hos alla som sysslar med hästar. Givetvis syftar jag på leran som är svår att undvika!

Hagarna så här års är oftast rejält geggiga, framförallt vid grinden. Detta är inte bara irriterande när man måste ta hand om en lerig häst, utan kan även skapa hälsobekymmer. Det vanligaste problemet är så kallad mugg eller rasp.

★ Mugg är ett samlingsnamn för irriterad och inflammerad hud i karleden. Om hudinflammationen gått längre upp på benet, kallas det för rasp.

Utseendet varierar från svullnad, vätskande utslag, sår, skorpor, torrsprickor och så vidare. Det är vanligast att bakbenen drabbas, och det är vanligast att opigmenterade (vita) fötter blir mest drabbade.

Orsaken till mugg är flera. Nedan beskrivs de vanligaste orsakerna.

Hudinfektioner och parasiter

Detta är den vanligaste orsaken till mugg och rasp. Till skillnad från vad många tror, är det inte bakterier från leran som orsakar infektionen, utan det är vanligtvis hudens normala bakteriefloora som växer till onormalt mycket och orsakar infektion, vanligtvis stafylokokker. När hästen står ute i en blöt hage, har detta samma effekt på huden som när vi sitter länge i badkaret. Den naturliga skyddsbarriären som finns i huden bryts ner och en infektion kan få fäste.

Hästar med mycket hovskägg, exempelvis kallblodshästar och vissa ponnyraser, kan få fotskabb, chorioptes. Det är

Mugg orsakat av papillom (vårter).

FOTO: LIZA FRIBERG

vanligast att man ser detta på vintern. Hästarna får klåda och står och stampar. Man kan också se att de biter sig själva på benen. Det finns också hästar som är symtomlösa bärare.

Andra orsaker till mugg kan vara ringorm (svampinfektion), inflammation i blodkärl (vaskulit), nybildningar (sarkoider, papillom) och så kallad fotosensibilitet. Ringorm orsakar framförallt håravfall. Sarkoider och papillom är ofta avgränsade tumörliknande skador i huden. Fotosensibilitet drabbar opigmenterad hud på benen och i ansiktet, och blir som en slags solbränna med sårskorpor och inflammation.

Lymfangit

Det är inte ovanligt att benet som är drabbat av mugg eller rasp svullnar. Oftast är svullnaden framförallt i karleden eller en liten bit upp på skenan. Hästen är oftast inte öm eller har ont av den här svullnaden. Svullnaden är oftast störst på morgonen efter att hästen stått still i boxen under natten. Under dagen när hästen rör på sig, går svullnaden ner. Ibland kan hästen drabbas av lymfangit. Lymfangit är ett tillstånd då infektionen orsakar en förstoring av lymfknutan som är belägen på insidan längst upp på benet. Detta i sin tur gör att kärlen i benet stasas, och hela benet blir

därmed svullet och varmt. Detta är smärtsamt, och hästen blir halt. Inte sällan får hästen feber.

Behandling

Behandling av muggen varierar med vad som orsakar den. Om muggen exempelvis orsakas av fotskabb, behandlas hästen mot detta. Då det vanligaste är att muggen orsakas av en hudinfektion, kan man om muggen är lindrig pröva med följande lokalbehandling:

Spola rent benen från lera och smuts.

Infektionen sitter i huden, och man kan ibland behöva klippa pälsen i området för att komma åt att behandla.

Schamponera benen, i lindriga fall räcker det att tvåla in med lactacyd och skölja av.

Om muggen är mer utbredd, eller om hästen har rasp, шамponeras benen med klorhexidinbaserat schampo. Detta finns att köpa på apoteket eller i väl sorterade hästsportbutiker. Schampot ska sitta i ca 15–20 minuter innan man noga sköljer av.

Torka torrt, använd gärna en handduk.

Om hästen har krustor och skorpor, riv inte bort dem. Detta orsakar små sår i huden, och försenar läkning och kan förvärra infektionen. Ett bättre sätt att bli av med skorpona, är att smörja in med salicylsyrevas-

lin. Detta löser upp skorpona, och man kan istället få bort dem när man tvättar. Låt vaselinet sitta i minst tre till fyra timmar innan det sköljs bort.

Om hästen får torrsprickor, bör man smörja med mjukgörande salva. Annars bör man undvika att använda feta salvor och krämer, då detta hindrar huden att andas och skapar en god miljö för bakterier.

Under tiden muggen läker av, bör man undvika att ha hästen i leriga hagar.

Om hästen har kraftig mugg med lymfangit och kanske till och med feber och är halt, måste man kontakta veterinär. Då räcker inte alltid lokalbehandling, utan hästen kan behöva allmän behandling. Man bör också kontakta veterinär om hästen uppvisar lindrig till måttliga symtom, men inte blir bra genom lokalbehandlingen ovan. Man bör också kontakta veterinär om man misstänker annan orsak till muggen än hudinfektion, exempelvis fotosensibilitet eller sarkoider. Veterinären kan då ta prover, och fastställa vad som orsakar problemen, och därmed sätta in mer anpassad behandling.

Lycka till i höstmörket och glöm inte reflexer!

LIZA FRIBERG

VETERINÄR

LIZA FRIBERG
SVARAR PÅ DINA
DJURFRÅGOR

Mejla dina frågor till: anita@klt.nu

Eller skicka till:
Anita Nilsson, Pålsahus,
275 93 Sjöbo